

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Historia Scholastica Magistri Petri comestoris sacre
scripture seriem breuem nimis [et] obscuram elucidans**

Petrus <Comestor>

Argentine, 1503

VD16 P 1829

De oblatione [et] no[m]i[ni]b[us] mago[rum] ca. viij

urn:nbn:de:hbz:466:1-30892

gelorum vel pro grege pastor. voluit quidam illi locum propheticum dictum turrim gregis. ibi. et turris gregis nebulosa: cum tamen iam non primo contraxerat: hunc nomen loci idem. quod iacob gregem ibi pascuit cum rachel parturiret. Et transientes pastores usque bethleem inuenerunt yseum quod factum erat ad eos. et qui audiebant mirabantur super his quod dicebant a pastoribus ad eos. **Barlaam** quod conseruabat omnia ysaia haec conseruans in corde suo. de quo natus est iesus ut putabat filius ioseph. christi enim generatio sic erat. Prima quidem hominis conditio de terra. secunda de latere viri. tertia ex viro et femina. quarta sic erat ut nasceretur sine viro homo de femina. **Ubi** et appropriata circumlocutio pro nomine christi filii hominis dicitur est prima et secunda generatio ruerunt. in tertia de ruina generamur. in quarta de ruina suscitamur. **Decimo die** circumciderunt puerum et declarauerunt nomen eius iesum. quod ipse situm erat et ab angelo puerum circumciderunt. **Dicitur** quod preputium dicitur delatum est ab angelo karolo magno in templo domini. et translatum ab eo aquis graui. et per a karolo caluio positus in ecclesia saluatoris apud carolum.

De stella et magis.
Capitulum. VII.

Tertiadecima

ro die: ecce magi venerunt ab oriente in hierosolyma dicentes. **Ubi** est qui natus est rex iudeorum. **Vidimus** enim stellam eius in oriente et venimus a adorare eum. **Successores** fuerunt istius doctrine balaam qui stellam nouerunt eius vaticinio. et a magnitudine scientie magi nuncupati sunt. Quos enim greci phos. perse magos appellant. **Venerunt** enim de finibus persarum et chaldeorum ubi fluuius est saba. a quo et sabaia regio dicitur. **Quidam** tamen non eos primo dictos magos putant. sed postquam domum herodis fecerunt per aliam viam reuertentes. **Christosostomus** dicit stellam multo ante tempore christi nascere apparuisse eis: et ita multo tempore de longinquo venerunt. **Potuit** tamen fieri ut in triduo diebus super dromedarios sedentes longa terrarum spacia transiret. **Audientes** magos herodes rex turbatus est: et omnis hierosolyma

cum illo. **Timoteus** rex neque de semine hircanorum vel aristoboli natus esset regnator? se tanquam alienigena destitit. **Turbatus** autem ciuitas nouitate miraculi percussa. **Cum** diligenter discisset rex ortum stelle a magis ut per eum natale pueri cognosceret: etiam a sacerdotibus et scribis sciscitabat ubi christus nasceretur. **Qui** iuxta michaeam in bethleem effratus nasciturum dixerunt. **Bethleem** prius dicta est effratus ab vxore cauleph quae ibi sepulta est. quae quidam suspicant filiam fuisse vr. et marie sororis moysi. **Postea** propter famosam sterilitatem per quam elimelech cum domino suo adijt moabitis: cum reddita fuisset et incredibilis veritas. dicta est bethleem quae sonat domus panis. **Dixit** autem rex magis ut inuentum puerum sibi indicaret: ut veniens adoraret eum. **Iam** enim antequam direxerat ad persequendum puerum. **Quos** egredientes de hierosolyma stella antecedebat usque dum veniens staret supra domum ubi erat puer. **Dicit** fulgentius stellam tunc creatam notabilem et discretam a ceteris. **Et** in splendore quae ea lux diurna non impediuisset **Et** in loco. quod neque in firmamento cum stellis minoribus erat. neque in ethere cum planetis. sed in aere vicinas terris tenebat vias. **Et** in motu. quod prius immobilis super iudeam. magis dedit signum veniendum in iudeam quod ex deliberatione sua hierosolymam transiit caput iudeae adierunt. **Quibus** egressis tunc primo motu notabili percessit eos stella quae pacto officio moysi esse desijt reuertens in placentem materiam vni sumpta fuerat. **Tamen** quidam tradunt bedam voluisse quod in puteum bethleemitanum ceciderit. et post in diebus paulis et eulochij quidam ymagines deo dicatas eam miraculose vidisse. **Quod** quod fabulosum existimauerunt fratres eius quibus monastica ducebat vitam cum a comunione sua quousque separauerunt.

De oblatione et nomine magorum.

Capitulum. VIII.

Ingressi

ve ro magi domum quam diuersorum lucas nominat: obtulerunt puero singulis auribus et myrram: secundum sabaes consuetam oblationem. **Inde** significantes eum: regem deum: sed mortalem. **Flora** trium magorum haec sunt hebraice. **Appellati** amarus. damasus. **Graece** galgalath. magalath. sarachim. **Latine** balthasar. caspar. melchior. **Qui** cum deliberaret de reditu: nomen eius in sonis ne rediret ad herodem. **Et** venientes ibi

sum cliche conducto nauigio redierunt in re-
gionem suam.

De ipapanti domini Caplm. IX.

Et postquam im-

pleti sunt dies purgationis marie
tulit puerum in hierlm vt susteret
eu dno. i. offeredo pscntaret. Et dederit ho-
stias p eo par turturu aut duos pullos colu-
baz. Insup redemerit eu. v. siclis argenteis.
Et erat in hierlm symeon sener. q accepit a
spiritu sancto no vsuru se morte nisi pri^o vs-
deret chm dñi. Et tuc eodempu venit i tem-
plu et accipiens pueru in vlnas suas sciens
eu chm ait. Nunc dimittis dñe te. Et pphetas
de passione chm ait ad maria. et tua ip^o aiam
ptrasibit gladi^o. i. passio ipius. Non em sine
materno dolore potuit videre crucifigi fili-
um: et si resurrecturu speraret. Vel ita. Aiaz
ip^o q et tua e. qua. i. qst tuaz diligis ptrasibit
gladi^o. Eade hora supuenit anna pphetissa.
et loquebat de illo omnibz qui expectabant
redemptione israel.

De fuga dñi in egyptu. Caplm. X.

Inc hero-

des vidit q
illusus esset
a magis. Vidēs em herodes ma-
gos nihil sibi renunciasse: putauit
eos vsioe stelle deceptos: et erubuisse redire
ad eu. et ideo ab inquisitione pueri cessauit. S-
cu audisset q dicta fuerat a pastozibz. et mari-
me pphetias symeons et anne: sensit se illusuz
et d morte pueroz bethleemitaru tractabat
vt ille que ignorabat cu eis occideret. Pro-
pterea p ammonitione angeli fugit i egyptu
ioseph cu puero et matre eius vsq ad obitu
herodis. Lūqz igredere dñs in egyptu: cor-
ruerit idola egypti fm elata q ait. Accedet do-
minus nubē leuē et igrediet egyptu: et moue-
bunt simulacra egypti. Tradit qz q sicut in
eritu filioz israel d egypto no fuit dom^o egy-
pti in qua deo pcurate no iaceret mortuu pri-
mogenitu. ita nec mo fuit in egypto replu in
quo no corruisset idolu.

De nece pueroz et quare dilata per annu.

Caplm. XI.

Herodes aut cuz

b d nece pueroz disposeret. citat^o
est p eplaz ab augusto cesare. vt
i romā iret accusatiōi filioz respōsurus. Tū

ioseph^o dt. q alexandru fillu suu secu romā
traxerit. et veneni sibi parati reu apud cesares
postulauerit. Qui cu iter faceret p ciliā: au-
diens naues tharsensiu magos traduxisse in
spiritu vehementi cobussit naues tharsis: qz
q danid pphetauerat i. elyij. psalmo. In spi-
ritu vehementi pteres naues tharsis. Cum q
corā cesare disceptasset pater cu filijs: bacles
ge facta est reco ciliatio vt adolentes patri
in omnibz obediret. ipe aut regnu dimitteret
cui vellet. Pondū tū herodes a suspitionibz
liberat^o est. Veniesqz hierosoly mā iplo pno-
cato tribusqz filijs astātibz. et p cordia fratru
a cesare facta exposuit. et se successoris iudice
cōstitutu. ne iudet regnu ad suos redituz. offi-
marit. Tūc pfirmat^o in regno herodes cent^o
qz pus mittens occidit oēs pueros qui erāt
in bethleem et in oibus finibz eius a bitham
et infra fm tps qd exquisierat a magis. quoz
rum maxima pars tertio miliario a bethleem
vsqz ad austru sepulta est. Plurimum senētia
et visitatio: hec est. Ortam vidicerat herodes
stellā eadē die q natus erat dñs. et fm ortum
stelle dñi anticulu eē sciebat et aliqz i sup die
rū. Ideoqz ipe sup etate et^o vsqz ad bimos et
infra vsqz ad vni^o nocis infante defecit i pu-
eros: timēsqz pueri morphoseon. i. pmutatio-
nez: ne scz puer cui sidera famulabant sup
etate suā vel infra faciē suam transformaret.
Chysoctomus autē dicit stellā a paruisse p
annu ante dñi natiuitate. Credebatqz herodes
tunc etiā dñm fuisse natum. et sic putat
bat dominu bimū fuisse: cum adiectioe par-
corum dierū. et ideo occidit pueros bimos et
deinceps vsqz ad quinqz annos: s; no mino-
res bimis. Et exponit bimatum et infra fm
rationem numeri. Sicut enim ratiōe et tem-
poris minores bimis inferiores sunt eis: qz
post nati sunt. ita ratiōe numeri maiores bi-
mis inferiores sunt eis: quia post eos nate
runtur. Cui assertiōi videtur fidem facere qz
quedā ossa innocentū habent adeo grandia
que bimozum esse no possent. Potest tamen
dici ad hoc: qz longe maioris tūc erāt homi-
nes qntitatis: qz modo.

Qz cōminatio hieremie etiā pphetia fuit.

Caplm. XII.

Inc impletum

c ē illd hieremie. Uox i roma au-
dita ē zē. Rama loc^o ē iuxta gal-